

Veehouders gezocht (M/V): breed netwerk vereist

Maarten Vrolijk is de projectleider van het nieuwe onderzoekprogramma "Netwerken in de veehouderij". Hierin werkt Wageningen UR samen met veehouders. Het project start dit jaar en biedt veehouders ondersteuning bij het vernieuwender en duurzamer maken van de bedrijfsvoering. Veelal weet een veehouder dat zelf het beste. Via het netwerk krijgt hij de beschikking over ervaringen en resultaten van collega's.

Wat gaan veehouders doen in dit nieuwe project van netwerken?
'Samen met collega-veehouders en met het onderzoek werken aan het verduurzamen van hun bedrijven. Met elkaar de veehouderij veerkrachtiger maken. Dat is ook de directe doelstelling van LNV die dit project betaalt. En om de opgedane kennis te verspreiden. Voorop staan de ervaringen die ondernemers al opgedaan hebben en resultaten die al geboekt zijn.'

Profielschets:

- U bent veehouder
- U wilt dat uw bedrijf over tien jaar nog duurzaam is, ook economisch!
- U wilt samen met uw collega's werken aan die verduurzaming
- U heeft een concreet doel dat u wilt realiseren
- U vormt samen met collega's een studieclub of netwerk of bent bereid dat te starten
- U wilt leren van ervaringen van collega's
- U wilt uw eigen ervaringen delen met andere collega's

Veerkrachtiger, wat bedoel je daarmee precies?

'Bijvoorbeeld het voorkomen of pareren van ziekten als mond- en klauwzeer en varkenspest. En ook, sluit de sector voldoende aan bij de wensen vanuit de maatschappij, zoals diervriendelijker produceren, omgevingsgericht zijn. Veehouders moeten daartoe een strategie kunnen opstellen. Wat zijn onze sterke c.q. zwakke punten, welke kansen liggen er, welke

bedreigingen zijn er vanuit de omgeving. Veehouders gaan in groepen aan de slag om iets aan te pakken, bijvoorbeeld covergisting, of kostprijsverlaging. Als het maar te maken heeft met verbeteren van de ecologische, economische en sociaal maatschappelijke duurzaamheid.'

En wat doet het onderzoek dan precies?

'Wij coachen het geheel, op verzoek van de veehouders. We bieden ondersteuning bij de kennisoverdracht naar collega-veehouders, organiseren verrassende ontmoetingen met andere branches en wij brengen het netwerk in contact met andere initiatieven. Ook betrekken we de directe omgeving erbij, zoals dierenartsen, accountants, leveranciers en adviseurs. Zij kunnen erg belangrijk zijn als kennisbron.'

En zo'n netwerkprogramma is dan een goede formule?

'Het is deels een experiment. Er zijn al wel eerder netwerkprogramma's geweest, bijvoorbeeld bij de mineralenprojecten. Het verschil is dat dit programma vooral de kracht die bij de ondernemers zelf zit mobiliseert. Dit is bovendien een garantie om na afloop van het project door te gaan met de opgezette netwerken. Netwerken moeten elkaar blijvend stimuleren.'

Maar de veehouders hebben het al zo druk...

'Ondernemers hebben het inderdaad al druk met de operationele bedrijfsvoering. Dag en nacht zijn ze bezig om hun bedrijf rond te zetten. Maar hoe een boer ook opereert qua schaalvergroting, specialisatie of wat ook, hij zal toch moeten nadenken over de vraag: hoe organiseer ik het allemaal, ga ik wel of niet samenwerken, hoe zit het met vreemde arbeid etc. Kortom, doelen stellen en strategie bepalen. Met dergelijke processen gaan wij aan de slag in het nieuwe project. Met het rond krijgen van het bedrijf, strategie, ondernemerschap, en met kennisoverdracht.'

Maar voor kennisoverdracht zijn er toch andere instanties?

'Ja, voor voorlichtingsprogramma's. Maar dit ligt anders. De kracht van dit programma is dat men ervaringskennis doorvertelt. De opgedane kennis is ontstaan op het betreffende bedrijf zelf. Goede resultaten, maar ook mislukkingen. En daar leren de collega's van. Het onderzoek kan die ervaringen toetsen, onderbouwen, verder uitzoeken. Dat is de meerwaarde van het onderzoek in dit project.'

Moeten de deelnemers aan het project voorlopers zijn?

'Deelnemers moeten over de grenzen van hun eigen bedrijf kunnen kijken. Ze moeten bereid zijn om zelf een spiegel voorgehouden te krijgen. Daar leer je van. Kijk maar naar de glastuinbouw. Een aantal jaren geleden heeft een aantal ondernemers al het idee opgevat om op deze manier met netwerken te opereren. Kennis delen, studieclubs, naar het buitenland gaan voor oriëntatie etc.'

Moeten deelnemers vernieuwende ondernemers zijn?

'Het hoeven geen Pietje Bell's of uitvinders te zijn.... Veel veehouders zijn op en top vakman of vakvrouw. Die kunnen heel goed continu de beste kwaliteit melk leveren of weinig uitval hebben in koppel pluimvee. Maar met vakmanschap alleen kom je er niet meer.

Daarom is vernieuwen zo belangrijk!

Dan zijn er per sector verschillende mogelijkheden. En per netwerk.'

Wat is concreet de eerste stap voor een groepje veehouders?

'Zet je idee op een A4-tje: "wij zijn die en die, we willen dit en dat gaan doen, de eerste stappen zijn zus en zo, en we denken dat het netwerkprogramma ons er zo en zo mee kan helpen". De website van Praktijkonderzoek heeft hiervoor een format. De ingediende plannen kunnen en mogen verschillen. Na 1 april a.s. gaan we ze verder uitwerken. De indieners hoeven dat niet zelf te doen.'

In een notendop:

- U dient als groep veehouders een plan in
- Het plan draagt bij aan de verdere verduurzaming van uw bedrijf
- U bent enthousiast om uw kennis naar collega's over te dragen
- Wageningen UR ondersteunt mogelijk voor één jaar, met mogelijkheid tot één jaar verlenging

Criteria, informatie en/of aanmelden; zie www.verantwoordeveehouderij.nl/netwerken

Henk Bosch